

2021. augusztus 25. - **Magányos férfiú üldögél 1921. augusztus 28-án délelőtt a soproni Pannónia szálló – máig nagyjából ugyanolyan képet mutató – teraszán**

Nem éppen rózsás hangulatban, morózusan kavargatja a kávéját. Körülötte izgatottan sürgő-forgó, ideges, elkeseredetten egymás társaságát keresve beszélgető emberek, óriási aktacsomókkal megrakott szekerek, a városból sietősen kifelé tartva, kelet felé - délig a legutolsó magyar katonák is elhagyják ezt az ősi magyar települést. Amelynek másnaptól Sopron helyett Ödenburg lesz a neve.

Maderspach Viktor százados elé hirtelen – őt magát idézve – „egy igen jóképű, teljesen felfegyverzett és felszerelt gyalogsági tiszthelyettes” lép, „fesztes tartásban” és a következőket mondja: „Kapitány úrnak Francia Kiss Mihály tiszthelyettes jelenti, hogy a fegyverek megérkeztek, és Héjjas főhadnagy úr az akadémián osztja szét őket!” A történelmi, a kegyelmi, az isteni, az igazán nagy pillanatok sohasem színpadiasak.

A kapitány úr, miután utólag férfiasan megvallja: a hír hallatán legelső pillanatban a Magyar Hiszekegy mondatai jutottak eszébe, úgy pattan föl az asztaltól, mint akit egy egész darázsraj csípett meg, és a körülötte üldögélő hölgyek és urak legnagyobb megrökönyödésére kaszányaudvarokat betöltő hangerővel elkiáltja magát: „Hozzám! Gyülekező! Futólépésben az akadémiára!”

Így kezdődött száz esztendeje a magyar történelem egyik legdicsőségesebb és bicskanyitogató módon máig a legnagyobb gyalázatok egyikeként agyonhallgatni próbált, mocskolt, elferdített, félremagyarázott fejezete.

Igen eseménydús az az évszázaddal ezelőtti magyar augusztus. Éppen egy hete, hogy Pécsről és egész Baranyából, továbbá Újszegedről és a Tisza-Maros szögéből, a Magyarországnak nagy kegyesen meghagyott aprócska torontáli-bánsági háromszögből közel három esztendő után kivonulnak a szerbek – könnyes-felszabadult boldogság. Errefelé pedig éppen az ellenkezője.

Az agyonkínzott, agyoncsonkított, háborús és háború utáni szenvedésektől a végsőig elgyötört, a kommunista terroruralomtól és barbár idegen megszállásoktól irtózatoss szenvedésekre ítélt, népek Krisztusa, Magyarország nyugati szélén - Ödenburg helyett - megtörténik a Csoda. Ami nem csoda volt, hanem igazi magyar tett, a szabadságharcosok nemzetéhez, Szent István és Kossuth Lajos népéhez méltó felszabadító hadjárat, szabadságharc és győzedelmes honvédő háború egyszerre.

Az alig két és fél esztendeje a Duna-Tisza közén, a Héjjas-tanyán létrejött Rongyos Gárda a kommun rablógyilkosai és a tolvaj román hódítók elleni fellépés után a maga teljességében, egészében itt és ekkor mutatja meg először igazán önnön szépséges fenségében erejét és elszántságát, bámulatos találékonyságát és szinte mesebeli bátorságát.

Egy jó hónapon át tartó harcaik hatékonyságáról nem is beszélve: az augusztus 28-án délután lezajlott győzedelmes első ágfalvi csatától kezdve mindvégig a klasszikus gerillaharc páratlan ötletességével és meglepetésszerű, óriás erejével összesen 19 győztes csatában, egy hónap leforgása alatt, szeptember 29-én estére gyakorlatilag teljesen felszabadítják a ma Burgenlandnak nevezett Nyugat-Magyarországot, amelynek teljes területéről az ezeréves nyugati határon túlra űzik az osztrák betolakodókat.

Olyan huszárcsínyek, vagány trükkök özönével, mint a vizeshordókra leadott lövésekkel keltett nehéztüzérség illúziója vagy az apró, alig négy-öt fős csapatok körül csapott sajátságos

„parádéval”, amely gyakran a valós létszámnál négyszer-ötször nagyobb erőről szóló ellenséges jelentéseket eredményezett. Összlétszámuk sohasem haladta meg a 3500–4000 főt - ez a maroknyi sereg vetette vissza a több mint 200 km-re (!) nyúló frontvonalon ezeréves határainkon túlra a megszálló osztrák katonai-csendőri alakulatokat. Mégpedig úgy, hogy legtöbbször sokszoros túlerővel szemben győztek minden ütközetben - 3–15, legföljebb 60–80 fős csapatokkal...

Ha nem történik meg ez a sokadik magyar csoda száz évvel ezelőtt, ma egy Ödenburg nevű osztrák város állna Sopron helyén, és osztrák lenne a környező nyolc falu, Nagycenk és Brennbergbánya, Kópháza és Balf, Ágfalva és Fertőrákos, Harka és Fertőboz...

Hogy Francia Kiss Mihályt és Héjjas Ivánt vérengző tömeggyilkos fenevadnak, szadista tömeggyilkosnak és hasonlóknak mondták évtizedekig, és mondják még ma is, bizonyos, magukat történésznek és magyarnak nevezni merészelő egyének, hogy Maderspachot legtöbbször alighanem a Bayern München vagy az RB Leipzig legújabb játékoszerzeményének tartanák, hogy a Rongyos Gárdáról tíz mai magyarból nyolc garantáltan azt sem tudja, popzenekar-e vagy nagyoperett, hogy ezeket a nagyszerű, igaz magyarokat Nándorfehérvár vagy Eger hőseivel azonos mértékben és módon kéne számon tartanunk és tisztelnünk, becsülnünk: mondjuk el ezredszerre, tízezredszerre is? Akiket illet, hajtsanak végre megrendülten és büszkén fejet előttük. Akiknek meg mélységesen, nagyon-nagyon szégyellniük kellene magukat... De nem fogják.

Domonkos László

(A szerző író)